

Chronische ontstekingsziekte rug en bekken

Spondylitis ankylosans

azdelta

Uw ziekenhuis.

Beste patiënt

In deze brochure vindt u een beknopt overzicht van de reumatische aandoening die bij u werd vastgesteld. Het biedt u bijkomend inzicht in een ziekte die waarschijnlijk tot voor kort voor u onbekend was. Voor bijkomende vragen richt u zich best tot uw behandelend arts.

De artsen en medewerkers van de dienst reumatologie

1

Wat?

Vroeger sprak men eerder over ziekte van Bechterew, genaamd naar de Russische arts. Tegenwoordig wordt de behandeling 'spondylitis ankylosans' (afgekort SA) gebruikt. Eenvoudig gezegd is dit een chronische ontstekingsziekte van rug en bekken. Bijna altijd begint de ontsteking ter hoogte van de sacroïliacale gewrichten, dit is het gewricht tussen het heiligbeen (sacrum) en bekkenvleugels (ilium). De ontsteking zorgt voor pijn en stijfheid.

Spondylitis ankylosans is een autoimmuunziekte, dit wil zeggen dat het immuunsysteem (afweersysteem) ontregeld geraakt waardoor er ontstekingen in het lichaam ontstaan. Erfelijkheidsfactoren spelen een rol, zoals HLA B27. Voeding speelt geen rol in het ontstaan, noch in de behandeling.

2

Symptomen

Patiënten met SA hebben vooral last van inflammatoire rugpijn: langdurige ochtendstijfheid (tot 1 uur of langer), soms ontwaken door pijn in de vroege ochtend, verbetering door in beweging te komen. De pijn kan zeer laag in de rug of bekken zitten (zitvlak) of hogerop in de rug.

Bij ongeveer een derde van de patiënten met SA ontstaan ook ontstekingen ter hoogte van de peesaanhechtingen (bv. voetzool = fasciitis plantaris, achillespees), ter hoogte van het gewricht of ter hoogte van de volledige vinger of teen (dactylitis = worststeen of worstvinger).

Ook kunnen elders in het lichaam ontstekingen ontstaan: bv. ter hoogte van het oog (uveïtis), darm (ziekte van Crohn of colitis ulcerosa) of huid/nagels (psoriasis).

- **Psoriasis** is een huidaandoening met witte schilfers op een rode bodem. De huidletsels kunnen overal voorkomen: op armen en benen, op de hoofdhuid en haargrens, ter hoogte van de genitalieën...
Soms zijn ook de nagels aangetast.
- **Inflammatoire darmziekten** gaan gepaard met diarree, bloedbijmenging, krampen.
- **Uveïtis** is een inflammatoire ontsteking van het oog. Het oog ziet er rood uit en is erg pijnlijk. Het is een reden om dringend de oogarts te raadplegen.
- **Peesontstekingen** ter hoogte van de aanhechtingsplaatsen. Niet elke peesontsteking is van reumatische aard. Een echografie of scan kan soms het onderscheid maken tussen een reumatische peesontsteking en een overbelasting.

3 Diagnose

De diagnose kan gesteld worden aan de hand van een bloedonderzoek en beeldvorming van de rug (en gewrichten). Voor SA is het onderzoek bij uitstek een MRI van de rug en van de sacroïliacale gewrichten.

Via een bloedonderzoek wordt ontsteking (CRP) bepaald. Ook HLA B27 wordt bepaald: men is drager of geen drager.

4

Behandeling

NSAID = niet-steroidale anti-inflammatoire drugs

Dit zijn ontstekingsremmers. Er zijn er heel wat, van brufen/ibuprofen tot voltaren/diclofenac of meloxicam/piroxicam. Ontstekingswerende medicatie is de eerste hoeksteen in de behandeling van SA. Naast pijnverlichting zorgt de medicatie er ook voor dat de ziekte wordt afgeremd. Voor heel wat mensen volstaat dit als behandeling.

Enkele belangrijke weetjes:

- ontstekingsremmers mogen enkel ingenomen worden als de nierwerking normaal is
- ontstekingsremmers kunnen bloeddrukstijging veroorzaken
- worden best gecombineerd met maagbeschermers (met uitzondering van Arcoxia, Celebrex)
- bij diarree onmiddellijk te onderbreken

Biologicals

Als ontstekingsremmers niet meer helpen, kan een behandeling met een biological nodig zijn. Dit is een zeer specifieke immuunonderdrukkende behandeling. De kostprijs van deze medicatie is erg groot maar wordt terugbetaald door het RIZIV.

Bij al deze behandelingen zijn er enkele belangrijke weetjes.

- De medicatie zorgt voor een onderdrukking van het afweersysteem waardoor er verhoogd risico is op infecties. Neem contact op met de behandelend reumatoloog / reumaverpleegkundige voor verder advies. Indien nodig kan de behandeling even onderbroken worden.

Enkele vb.: - wonde

- bronchitis waarvoor AB
- zona
- tandabces
- oorontsteking

- Een geplande operatie of tandingreep moet gemeld worden aan de behandelend reumatoloog / reumaverpleegkundige voor verder advies.
Mogelijk moet de behandeling even onderbroken worden.
- Vaccinaties geven het afweersysteem een boost en helpen infecties voorkomen. Zo zijn vaccinaties tegen seizoensgriep), pneumokokken (veroorzaker van luchtweginfecties, longontsteking) sterk aan te bevelen. Ook vaccinaties tegen hepatitis mogen toegediend worden.
- Er bestaat een vaccin tegen herpes zoster (zona) (Shingrix), die ook mag toegediend worden.
- Enkele vaccinaties die **niet** mogen toegediend worden tijdens een reumabehandeling: vaccin tegen gele koorts, mazelen/rubella/bof.
Gele koorts is een gevaarlijke reizigersziekte, verspreid door de gelekoortsmug. De ziekte komt voor in centraal Afrika en Zuid-Amerika. In bepaalde niet-stedelijke gebieden wordt een inenting sterk aangeraden.
- Zwangerschap/zwangerschapswens wordt best besproken met de behandelend reumatoloog.
- Er zijn biosimilars van de originele biologicals op de markt. Dit zijn look-a-likes (zoals een generiek maar dan complexer). De werkzaamheid is exact dezelfde.
- Bescherming tegen de zon wordt sterk aanbevolen.

5 Opvolging

Controleraadplegingen zijn nodig om de evolutie van de ziekte op te volgen. Dit gebeurt door de behandelend reumatoloog en door de reumaverpleegkundige. Om de zes maanden wordt een uitgebreidere evaluatie gepland waarbij ziekte specifieke vragenlijsten worden ingevuld.

6 Tot slot

- Geef wijzigingen in uw medicatieschema altijd door aan uw huisarts en reumatoloog.
- Als u in een ziekenhuis wordt behandeld of wordt gehospitaliseerd vermeldt u best dat u reumamedicatie neemt.
- Voor de duurdere medicatie betaalt het ziekenfonds terug mits een attest van de behandelend arts.
- De rol van voeding is onvoldoende bekend. Een gezonde levensstijl is belangrijk. Voedingsmiddelen schrappen uit uw dieet wordt zeker niet aangeraden.

Notities

A series of 20 horizontal dotted lines for taking notes.

Contact

Secretariaat dienst reumatologie

t 051 23 61 45

e secr.fysio@azdelta.be

Reumaverpleegkundige

t 051 23 68 27

e reumaverpleegkundige@azdelta.be

www.azdelta.be

Bron: dienst reumatologie

Artsen

Dr. Ann Stuer

Dr. Caroline Verbist